

Madarak

Régebben volt, hogy öt-hat fajta jött ilyenkor. Olyan márciusokban, amikor nagyon hideg volt. Most más. Most felmelegedés van. Most márciusban már csak egy hogyivnák volt. Cinegém. Meg hogyivnákok, gerlék. Ezek vannak most. Külön teszem gerléknek földre ételt, meg cinegének is külön. Ne tudjanak egymásét enni. De most már olyan igényesek ezek, mindig diót akarnak.

Direkt nem adok nekik diót, pedig van dióm. Vettem egy mit tudom, egy-két kiló fekete napraforgót nekik, de nem esznek. Más nem kell nekik, csak dió. Mert tudják, hogy van, és kívárlják, míg adok nekik. Mikor már sajnálom őket, mert nem esznek. Pedig pont most harmadik fajtát is vettem nekik, hogyivnákot, földimogyorót. Azt is vágok nekik, igen. Azt is adom nekik. De olyan igényesek, ez a harmadik fajta napraforgó sem kell nekik. Okosak. Tudják, hogy van valahol dió, és adok nekik egyszer csak, mikor majd megsajnálom őket. Igen.

Külön vannak most már, úgy rendezem, nem tudják már megenni egymásét, azért csináltam nekik külön helyet. Direkt úgy csináltam meg, átalakítottam az egészet, ne tudjanak gerlék odamenni. Hogyivnákok is jöttek egyébként, galambok, azok is, nagyon sok. Jöttek múltkor, aztán öt perc alatt egészet megették, mindent. Szegény hogyivnákknak, cinegének nem maradt semmi. De utána aztán odatettem neki diót, meg többinek is, ide is, oda, oda, ide, külön, ne tudjanak sehogy egymáshoz odaállni. Földre tettem, mindegyiknek külön magáét. Ez cinegée, ez meg tiétek. Gerlék. Dió. Igen.

Két hete van, hogy látom, jön ám, repül oda a hogyivnákmadár, a gozsdafarkú kismadár. Mindig jön, az minden évben jön. Nem tudom, eszik vagy nem eszik, nem látom sose, de mindig odaszáll, így csinál, meg így a gozsdafarkával. Azt valahogy nem látom sose, eszik vagy nem eszik. Mikor jön, akkor nem eszik, de hát bemegek, aztán mikor kijövök, már nincs ott étel. Tettem neki külön hogyivnákot. Szezámot, direkt neki. Mondtam feleségemnek, te, képzeld el, jött megint a hogyivnák, a gozsdafarkú, megint itt van, igen. Mindig így csinál, meg így a farkával. Olyan gyönyörű madár. És akkor már háromféle étel volt, mert szezám is, meg még negyedik, másik kicsi fekete, nem mogyoró, mit tudom, keverem azokkal, mogyoró vagy nem mogyoró, nem számít. Összekeverem nekik, és leteszem nekik külön földre. És aztán vagy kell nekik, vagy nem kell.

Régebben az volt, hogy vettem ezt a hogyivnákot, csonti, vagy csontkuka, csontkukac lesz, vagy mit tudom, hogyivnák, csontkukac, igen. Ez kis bogár, amit horgászok használnak. Nem bogár, hanem lárva. Amit horgászok tesznek botra, és vele halat fogni próbálnak. Vettem én is madaraknak lárvét, de aztán nem ettek belőle. Megnézték, odamentek, így, így, turkáltak bele, így, így, aztán nem. Megyek, mondom nekik, egyetek, legalább hús lesz nektek, legalább bogárka legyen nektek, hús, de nem.

Madarak szeretnek engem, mert tudják, hogy én hogy szeretem őket, azért mennek oda mindig, ahol vagyok. Keresnek, megismernek, minden évben jönnek, mert érzik, hogy szeretem őket. Tudják, igen. Én meg várom őket. Egész évben, mindig másikat, de ugyanazok is jönnek. Nemcsak ennyivalót csinállok nekik, hanem odút is, igen.

Van most egy, kettő, három, négy, öt. Öt odú van. Öt odút csináltam. Abban tudják nevelni kicsiket. Fészket raknak odúba. Nézem mindig, hogy megy. Olyan ügyesek. Kettőt most kiszedtem, mert veszélyes volt. Mert levágták utcában fákat, tetejét fáknak, mit tudom, miért,

mit csináltak vele, nagy kocsival jöttek, magassal, de hogy miért vágták le, senki nem tudja. Ők se. Feleségem megkérdezte tőlük, nincs válasz. Ők se tudják. Ez volt parancs. Talán veszélyes lehet magas fa, vagy mit tudom. De mire veszélyes? Két fészek leesett, mikor vágták fát, hiába mondtam nekik, vigyázzanak. Kis tojások széttörttek, igen. Felszedtem őket, felmentem a fára, visszatettem másik hogyivnákba, odúba. Ha az úgy jó. Nem tudom.

Szerencsére nem jött idén még a rossz madár. Néztam filmet múlt héten, vagy mit tudom, mikor, két hete, ott mutogatták, van rossz gondolatú madár, az jön, és meglátja, van három-négy tojás, kiveszi fészekből, megeszi, és helyére toj egyet. Hogyivnákmadár, kakukk. Az, kakukk. Tavaly volt kakukk. Úgy csinált, mint filmben, igen. Mikor jön gazdimadár, nem látja szegény, hogy ez a tojás nem övé, hanem ez kakukkttojás, nem vesz észre semmit. Kismadár, nincs esze. Képzeld el, nem látja, pedig fióka nagyobb, mint anyuka. És akkor se veszi észre.

Dolgom volt egyszer magyar rendőrséggel madár miatt. Galamb miatt. A hogyivnák téren álltam, Blaha Lujza. Buszmegállóban. És galambok voltak. Jó sok, szürke, meg fekete-fehér. Volt egy nagyon agresszív, nem hagyta többieket enni. Fogtam magam, mit tudom, csak így dobantottam két nagyot. Hármat. És kiabáltam hármat. És galamb felrepült, mert elhessegettem. De többi is felrepült, megijedtek azok is, de aztán visszazálltak. Agresszív galamb nem szállt vissza, úgy láttam. Nem tudom biztosan, mert amikor csináltam, látom, jön már a rendőr.

Kérdez. Miért csinálja ezt? En azért csinálom, mert egyikük hogyivnák, agresszív, nem hagyja többieket enni. Mondjam meg neki nevemet. Megmondom. Kezd telefonálni. Mondom, hova telefonál, miért? Csak telefonál. Beszél. Látom, büntetni akar.

Aztán nem lett semmi, biztos mondták neki telefonba, hogy nincs probléma velem. Semmi probléma nincs nevemmel. Gondolta rendőr, ez biztos agresszív ember, mit tudom, hat hónappal ezelőtt biztos valakit késelt, két hónappal ezelőtt biztos valakit boxolt. Pedig csak madarat hessegettem, mert agresszív galamb volt. Utána mondta, hagyjam a madarakat. Mondtam, én szeretem a madarakat.

Gondolkodtam sokat, miért szeretem őket. Egyik dolog, hogy tudom, miért szeretem őket. Mert gyerekkoromban testvérem nagyon rossz volt madarakhoz. Nagyon messze voltam gyerek, sok nagy országra innen. És mikor jöttem Magyarországra, és láttam itt madarakat, eszembe jutott ez. Igen. Ez az igazság.

Szeretem bátyámat, rendes ember lett végül, de azt mondom, mikor még gyerekek voltunk. Lőtte madarakat. Lőtte ezzel a hogyivnákval. Csúzlival. Csúzlizta őket. Volt olyan szép madár, még fészekben volt, és ő lelőtte. Madár feje elment. Sok volt ilyen, amit hogyivnákolt. Lelőtt. Gyönyörű madarak voltak, és mindig lőtte őket. Ez volt szórakozása. Engem vitt magával, mutatta, hogy lövi őket. Én sírtam, mikor csúzlizta. Nem törődött vele, csak lőtt, lőtt, lőtt. Volt sok, aminek fejét levitte. Nem tudom, miért csinálta. Aztán később már abbahagyta. Igen. Szegény madarak buták, mindig jöttek, ő mindig lőtte őket. Most már rendes ember, nem bánt állatokat. Kérdeztem, mondta. Van már három gyereke. Mondta volna, ha lövi őket. Már nem lövi. De én nem felejttem el.

Kelenföldön egy helyen találkozok mindig sok-sok madár. Észrevettem többször már. Van, hogy odamegyek nézni. Voltam most is ott, néztam, de jó, kéne hozni nekik kaját. Olyan ügyesek, összeszedik ám mindenhogy kaját,

ha van közelben. Mindet. Ha van. De sajnos nincs sok szegényeknek. Ezek hogyivnának, verebek. Háziveréb. Nem voltak itt sokáig, figyeltem mindig, mert kerestem, hosszú évek voltak, hogy nagy varjúk jöttek helyettük. Több varjú lett, és kevés veréb. Elfogytak verebek. Gondoltam, varjúk verebeket elkergették. Most megint van veréb, visszajöttek, nemcsak Kelenföldön, máshol is, csak nem sok helyen.

Direkt megkerestem helyeket, hol vannak, merre vannak, mert gondoltam, valami helyük kell lenni. Ha nincs nekik elég nagy rész, akkor nem tudnak szaporodni. Akkor nem jönnek. És aztán Örs vezér téren, orvosi rendelőnél láttam először, milyen sok veréb megint! És tűzoltóságnál is. És vannak még Zuglóban Fogarasi Tesconál is. Sok, sok. Igen. Ha egyszer lesz nagy házunk, nagy kertünk, mondtam feleségemnek, meglátod, lesz nekünk ott sok madár. Imádjuk madarakat, feleségem is jól tudja imádni őket. Régen nem szerette, de miattam most már szereti. Mindig nézi, mit csinállok. Csinálok odút, etetöt, meg hogy veszem magokat. Meg diót.

Külön csináltam verebeknek is odút. Meg kicsi madárnak is, van a kicsi, a hogyivnák, fűrj! Fűrj. Annak idején, ahol laktam gyerekeknek, volt nagy telek, hátul rengeteg csirkék voltak. És meglepetés lett egy idő múlva, mert jön egyszer csirke, és háta mögött van egy húsz kicsi. Azokat is szerettem, csirkét, minden állatot, de madarakat leginkább. Testvérem miatt is, mert lelőtte őket, mert lement fejük, de szerintem nemcsak testvérem miatt. Hanem mert kedvesek és gyönyörűsépek. Igen.

Csirkéket mind megettük, mindig. Azokkal én is gonosz voltam, mert megtemtem. Nem bántottam, nem öltem, de megtemtem, ez az igazság. Bátyám is megette. Anyám is, apám is, mindenki megette szegény csirkét. Gyerekkorban talán ettem madarat is. Nem gondolok erre, nem tudom, igazság-e, bátyám mondta, hogy mi otthon igen, ettünk fűrjet. Talán csak mondja, hogy bosszantson. Tudja, hogy szeretem madarakat. Nem tudom, fűrj volt-e ott, gyerekkoromban, talán nem volt. Bátyám volt nálam vendégségben, akkor mondtam neki madarakat, ő akkor mondta fűrjet, ettünk fűrjet, és hogy én is ettem, és finom húsa volt.

Tegnap szép galamb jött ide, ahol most ülök, pont itt volt. Lábom előtt mit tudom, egy fél méterrel. Házigalamb lehetett, nem félt embertől. Egészet megette, mindent, amit hoztam. Pedig nem neki hoztam, hanem cinegének. Igen. Annyira hogyivnák volt, éhes, hogy nem tudtam bántani. Nem is akartam. Nem bántok állatot. Semmit nem bántok. Embert se, állatot se. Éljen élet. Néha álmodom bátyámat, álomban gyerekek vagyok, megyek vele, fák vannak, mező, és nem lövi le madár fejét. Nincs nála csúzli. Nincs is csúzlija.

Ekkora volt galamb, barna, szép nagy madár. És ráadásul nem félt embertől. Házigalamb volt, szép barna. Nem ilyen vadgalamb, nem szürke, meg fekete-fehér. Megevett mindent. Hazamentem, hoztam vissza több ételt, legyen

cinegének is. De cinege nem jött, csak vissza megint szép barna galamb. Mert itt is van cinege, itt lakik, szokott jönni. Most nem.

Van galamb, amiket küldenek utakra, még ma is van ez. Néztem barna galambot, mit tudom, az, vagy nem az. Visszajöttem ide reggel, nézni, itt lesz-e. Jó idő volt, meleg nap, most már melegedés van, kipakoltam mindent, mit tudom, és akkor leszállt egy három galamb. Három ugyanolyan. Nem féltek, nem is repültek el. Láttam, lábuknál van cédula. Hogyivnák, gyűrű. Volt rajta szám, meg mit tudom, és nem féltek semmit. Aadtam nekik vizet, mert hoztam vizet is kis tálban, meg dobtam nekik egy kaját. Ettek lassan, meg pihentek, nem féltek. Nem repültek el, itt maradtak mellettem, itt voltak, lábamnál.

Nem postagalambok, mert postagalamb teljesen más. Most is csinálnak velük versenyeket, ki gyors, ki pontos, de főleg második világháborúban voltak azok, igazi dolgokkal. Hogyivnákok, kémek. Kémkedtek. Akkor kémkedés volt, leveleket vittek. Háborús levelet, szerelmes levelet. Nem féltek biztos azok se, nem féltek semmitől, igen.

Most nézik madárkutatók madarakat, tudnak már nézni sok mindent. Fognak valahol madarat, mit tudom, Spanyolországban fognak madarat, tesznek lábára gyűrűt, és utána nézik, melyik országban van, melyik városban van. Nézni tudják nagy utukat, mert tesznek hogyivnákot lábukra. Műholdvevőt. Mikor repülnek innen el, tudnak aztán komputerben nézni, hol vannak, merre vannak. Most Görögországban, most Egyiptomban, nézik, egész télen hol maradnak.

Egyiptomban megették egy szép golyát. Mutatta tévé. Olyan szép volt, mutatták képen. Megölték és megették szegény szép madarat. Nem is kellett löni őt, annyira gyengült már, mikor leszállt pihenni. Rengetegen mentek oda, falusiak, és rátámadtak. Sok az egy madárra. És nem is kellett fegyver. Sokat repült, elfáradt. És levest csináltak szegényből. Tudták szakember madárkutatók, hova ment, merre ment, nézték komputerben, hogyivnákon, műholdvevőn, melyik helyen egy hétig maradt, melyik helyen három napig, és aztán nem lett jel. Lett jel, de nem ment tovább. És kiderült, Egyiptomban levest csináltak belőle.

Én rossz gondolatú madarat is szeretem kicsit. Nem tehet róla, kakukk lett. Madár, úgyhogy szeretem, igen, csak távol kell vinnem tőle többi madarat. Meg mit tudom, tojásokat, fészkeket. Meg kell védenem az odúkat. Figyelnem kell, jön, vagy nem jön. Ha jön, gondoltam, változtatom, adok neki diót. Kap diót, és akkor talán nem bántja más madarat, meg hogyivnákot, fiókát, meg tojásokat.

Sok szép madár tud megférni együtt, igen. Lesz nagy házunk egyszer, mondtam feleségemnek, csinálunk egyszer kertünkben hatalmas madárvilágot. Külön teszem földre ide ezt, ide azt, ide szezám, ide csontkukac, mit tudom, melyik madárnak mi, és együtt lesznek a nagy madárvilágban.